

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **V. D.,** zast. Mgr. Sylvou Šiškeovou, advokátkou se sídlem Jakubské náměstí 580/4, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 3. 2014, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 9. 2. 2015, č. j. 43 Ad 21/2014 – 44,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

[1] Kasační stížností brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti v záhlaví označenému rozsudku Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), kterým byla podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora specifikovanému rozhodnutí žalované. Tímto rozhodnutím byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 1. 2014, č. j. X, o starobním důchodu, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.

[2] Proti rozhodnutí žalované podal stěžovatel žalobu. V ní namítal, že mu nebyla započtena doba zaměstnání za náhradu mzdy pro nemoc z povolání, a to v rozsahu 3 563 dnů (od roku 2003 do roku 2012). Celková doba pojištění tedy byla stanovena chybně. Do

vyměřovacího základu pojištěnce se pro účely stanovení ročního vyměřovacího základu zahrnuje též náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti náležející za pracovní úraz či nemoc z povolání. Tato náhrada není náhradní dobou, a proto jí nelze snížit na 80 %.

[3] Krajský soud uvedl, že z § 34 odst. 1 a 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění"), vyplývá, že období po vzniku nároku stěžovatele na starobní důchod (tj. v jeho případě po 30. 11. 2003) nelze započíst jako dobu stěžovatelova pojištění, neboť v tomto období pobíral invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a nevykonával výdělečnou činnost, která je pro zápočet nezbytná. Doba pobírání invalidního důchodu se pro výpočet procentní výměry starobního důchodu hodnotí pouze v rozsahu 80 %, vzhledem k tomu, že pobírání invalidního důchodu je dobou náhradní. Dále se soud zabýval srovnávacími výpočty, provedenými žalovanou podle § 19 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění a dospěl k závěru, že v projednávané věci byl správně aplikován výpočet pro stěžovatele příznivější. Soud neshledal v postupu žalované jakákoliv pochybení.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[5] Pokud jde o nepřezkoumatelnost podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., pak poukazuje na to, že se krajský soud dostatečně nevypořádal se všemi jeho žalobními námitkami, respektive se s nimi vypořádal pouze v obecné rovině a velmi stručně. Rozsudek má devět stran a pouze přibližně polovina jedné strany je věnována vypořádání jeho námitek. Dominantní část textu je věnována rekapitulaci věci. To je v rozporu s § 157 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř."), které se s ohledem na § 64 s. ř. s. použije přiměřeně i ve správním soudnictví. Toto ustanovení uvádí, že není přípustné ze spisu opisovat skutkové přednesy účastníků a provedené důkazy. Takto výrazná disproporce mezi rekapitulační částí a odůvodněním by neměla být kasačním soudem tolerována. K povinnosti soudu řádně odůvodnit svá rozhodnutí stěžovatel poukazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu.

[6] V souvislosti s § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy vadami řízení, uvádí, že v podkladech žalované, které byly využity pro vydání napadených rozhodnutí, existují rozpory, které znemožňovaly, aby rozhodla v souladu se zákonem. V informativním osobním listu důchodového pojištění ze dne 12. 9. 2013 má stěžovatel uvedenu v letech 2003 až 2013 náhradní dobu pojištění v rozsahu 80 %, v osobním listu důchodového pojištění ze dne 26. 2. 2014 nemá v období od 30. 11. 2013 (poznámka NSS: zřejmě míněn 30. 11. 2003) do 31. 12. 2012 žádnou dobu pojištění, ačkoliv má v tomto období uvedenu jako vedlejší činnost zaměstnání. Toto pochybení mohlo mít za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé.

[7] U nesprávného právního posouzení věci, tedy důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., uvádí, že trvá na tom, že žalovaná pochybila, pokud nezapočetla stěžovateli dobu

zaměstnání za náhrady mzdy pro nemoc z povolání v délce 3 563 dnů. Pokud žalovaná dobu od 1. 10. 1988 do 29. 11. 2003 za dobu výdělečné činnosti považovala, byť stěžovatel fakticky žádnou činnost nevykonával, neboť pobíral tzv. stavovskou invaliditu a náhradu na výdělku za nemoc z povolání, pak je povinna tutéž dobu i od 30. 11. 2003 hodnotit jako dobu výdělečně činnou i pro účely stanovení výše starobního důchodu ve smyslu § 34 zákona o důchodovém pojištění. Institut tzv. invalidity třetího stupně nabyl účinnosti až od 1. 1. 2010, přičemž žalovaná byla povinna i dobu od 30. 11. 2003 do 31. 12. 2009 hodnotit jako dobu výdělečné činnosti. Stavovská invalidita byla stěžovateli přiznána krajským soudem v roce 1988 a splnil i podmínku podle nařízení vlády č. 557/1990 Sb., o mimořádném poskytování starobního důchodu některým horníkům.

[8] Stěžovatel dále zpochybňuje, zda je možné a zákonu odpovídající považovat tzv. stavovskou invaliditu za náhradní dobu pojištění a započítávat ji pouze v rozsahu 80 %. Tato byla přiznávána s ohledem na zcela mimořádné důvody a okolnosti, které způsobily dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Stěžovatel byl zaměstnán od roku 1969 do roku 1987 v uranových dolech. Není spravedlivé a je i v rozporu se zákonem, aby se vyplácená náhrada snižovala na 80 % a to navzdory tomu, že invalidita nastala v přímém důsledku nemoci z povolání.

[9] Stěžovatel dále svým podáním, které bylo předáno k poštovní přepravě dne 1. 6. 2015, sdělil, že není správně vyplněno potvrzení o vyplacených náhradách za ztrátu na výdělku ve mzdovém listu. Správa uranových ložisek měla žalované poslat všechny valorizace průměrného výdělku a bez těchto mzdových listů nelze provést výpočet starobního důchodu. Tyto podklady od ní nemůže získat, ale veřejný ochránce práv mu sdělil, že soud toto právo má. Žádný horník si všechna oznámení neschovával, protože to nebylo nutné, protože starý zákoník práce upravoval náhradu na důchodu, což ale nový zákoník práce zrušil.

[10] Žalovaný nevyužil svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti.

III. Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

[11] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[12] V první řadě se soud musel zabývat namítanou nepřezkoumatelností. Vlastní přezkum rozhodnutí je totiž možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je natolik závažnou vadou, že by k ní byl povinen soud přihlédnout i bez námitky z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[13] Nejvyšší správní soud již v minulosti vyslovil, že pokud stěžovatel v řízení před krajským soudem uplatnil námitky, s nimiž se tento soud v odůvodnění rozsudku nevypořádal, je takový rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srov. např. rozsudky ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74, a ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS). Z odůvodnění rozsudku krajského soudu musí být zřejmé, proč nepovažoval za důvodnou argumentaci žalobce v žalobě a proč považuje žalobní námitky za liché, mylné nebo vyvrácené. V opačném případě je nutné pokládat rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Krajský soud nemůže žalobní argumentaci odmítnout jako nesprávnou, aniž by současně uvedl, v čem její nesprávnost spočívá (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS).

[14] Podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. žaloba kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3 s. ř. s.) musí obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Tím je také předurčen rozsah přezkumu správního soudu ve smyslu § 75 odst. 1 s. ř. s., podle nějž platí, že soud přezkoumá napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (kromě výjimek, ke kterým přihlíží z úřední povinnosti).

[15] K požadavkům konkrétnosti žalobních bodů, i pokud jde o právní argumentaci, se vyjádřil Nejvyšší správní soud mimo jiné v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78, publ. pod č. Sb. NSS 2162/2011, takto: „*V návaznosti na svá předchozí rozhodnutí dospěl rozšířený senát v nyní posuzované věci k závěru, že smyslem a účelem toho, aby v žalobě byl uveden (alespoň jeden) žalobní bod, je především vymezit obsah soudního přezkumu, tj. jaké skutkové a právní otázky má soud posuzovat z hlediska žalobcem tvrzené nezákonnosti správního rozhodnutí. … Proto je třeba současně zdůraznit, že správní soudnictví je ovládáno zásadou dispoziční a koncentrační; od žalobce, který vymezuje hranice soudního přezkumu, se tedy oprávněně žádá procesní zodpovědnost. Soud za něj nesmí nahrazovat jeho projev vůle a vyhledávat na jeho místě vady napadeného správního aktu. Proto také, jak výše uvedeno, musí vymezení žalobního bodu - a setrvání na těchto mezích i v dalších fázích řízení - garantovat zásadu rovnosti účastníků řízení; stanoví tak i žalovanému meze jeho obrany, tedy to, k čemu se má vyjádřit a k čemu má předložit protiargumenty. Jestliže žalobní bod těmto požadavkům vyhovuje, je projednání způsobilý v té míře obecnosti, v níž je formulován, a případně - v mezích této formulace - v průběhu řízení dále doplněn. K tomu je ale třeba dodat, že míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod - byť i vyhovující - obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta. … právní důvody nezákonnosti (či nicotnosti) napadeného správního rozhodnutí pak musí být tvrzeny alespoň tak, aby soud při aplikaci obecného pravidla, že soud zná právo, mohl dostatečně vymezit, kterým směrem, tj. ve vztahu k jakým právním předpisům bude směřovat jeho přezkum.*“ Uvedené závěry Nejvyšší správní soud rekapituluje tak, že

postačí relativně obecné vymezení žalobního bodu, nicméně žalobci pak bude poskytnuta také obecná argumentace soudu.

[16] Žalobní body byly s těmito požadavky v souladu. Stěžovatel poukazoval ve velmi obecné rovině na to, že mu měla být započtena jako doba zaměstnání též doba od roku 2003 s ohledem na vyplácenou náhradu mzdy, že do vyměřovacího základu se po 31. 12. 1995 zahrnuje též náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti náležející za nemoc z povolání, a že náhrada za ztrátu na výdělku není náhradní doba, a proto jí nelze snížit na 80 %. Bylo tedy zřejmé, že zejména nesouhlasí s tím, jaká doba a v jakém rozsahu mu byla započtena pro účely stanovení výše procentní výměry starobního důchodu. Z kontextu žaloby je zřejmé, že tato doba měla být započtena v rozporu se zákonem o důchodovém pojištění. Obecností těchto žalobních bodů předurčil obecnost jejich vypořádání krajským soudem.

[17] Krajský soud poukázal v návaznosti na to na § 34 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, z něhož dovodil, že období po vzniku nároku na starobní důchod, tedy po 30. 11. 2003, nelze započíst, neboť stěžovatel pobíral invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a nevykonával výdělečnou činnost. Dále odkázal na § 34 odst. 1 ohledně krácení doby pobírání invalidního důchodu pro účely výpočtu procentní výměry důchodu. Jednoznačně tak byly vypořádány, byť v obecné rovině, dva žalobní body.

[18] Je pravdou, že nebylo výslovně reagováno na větu, že do vyměřovacího základu pojištěnce se pro účely stanovení ročního vyměřovacího základu zahrnuje též náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti náležející za nemoc z povolání. Příslušný text žaloby přesně odpovídá znění páté věty z ustanovení § 16 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění, které upravuje vyměřovací základy pojištěnce. Vzhledem k tomu je sporné, zda šlo vůbec o žalobní bod. Krajský soud nicméně i na tuto námitku reagoval.

[19] Poukázal na to, že žalovaná provedla srovnávací výpočet podle § 19 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Jeho věta první zní: *Starobní a invalidní důchod pojištěnce, který pobírá nebo pobíral některý z těchto důchodů nebo plný invalidní nebo částečný invalidní důchod, popřípadě důchod za výsluhu let, nesmí být vyměřen z nižšího výpočtového základu, než kolik činí výpočtový základ stanovený podle § 15 z osobního vyměřovacího základu, z něhož byl dřívější důchod vyměřen, vynásobeného koeficientem stanoveným jako podíl, v jehož čitateli je součin všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok, který o dva roky předchází roku přiznání důchodu, a přepočítacího koeficientu (§ 17 odst. 4) pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu, a ve jmenovateli je všeobecný vyměřovací základ za poslední kalendářní rok rozhodného období, z něhož byl zjištěn osobní vyměřovací základ při přiznání dřívějšího důchodu.* Jak vyplývá z osobního listu důchodového pojištění, který je součástí napadeného rozhodnutí žalované, jakož i z odůvodnění rozhodnutí žalované, žalovaná skutečně porovnání učinila. Nejprve provedla výpočet podle § 16 zákona o důchodovém pojištění s ohledem na § 18 odst. 1 téhož zákona, podle kterého je rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu období, které začíná kalendářním rokem bezprostředně následujícím po roce, v němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, a končí kalendářním rokem, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu, pokud dále není stanoveno jinak. V tomto výpočtu tedy zohlednila i náhrady za ztráty na výdělku, které stěžovatel obdržel v období let 2003 až 2012. Tento výpočet vedl ke stanovení

osobního vyměřovacího základu ve výši 32 770 Kč. Následně provedla druhý výpočet, při kterém vyšla ze stěžovatelova osobního vyměřovacího základu, na základě kterého byl vypočten jeho invalidní důchod. Tento druhý osobní vyměřovací základ byl po zákonem stanovených úpravách vypočten na částku 69 972 Kč. Vzhledem k tomu, že byl osobní vyměřovací základ podle § 19 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění vyšší než osobní vyměřovací základ vypočtený podle § 16, pravidla obsažená v § 16 se vůbec nemohla uplatnit.

[20] Krajský soud se tak vypořádal i s námitkou, která poukazovala na citovanou větu § 16 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění, neboť odkázal na postup žalované podle § 19 odst. 1 téhož zákona, v rámci kterého byl proveden i výpočet podle § 16 téhož zákona, který však byl pro stěžovatele méně výhodný. Byly tedy vypořádány všechny žalobní námitky, a to v míře obecnosti, která vyplývala z obecnosti žalobních bodů.

[21] Stěžovateli lze dát v obecné rovině za pravdu, že rekapitulační část rozsudku výrazně převažuje nad samotným odůvodněním. K námitce, že samotné odůvodnění je přibližně jen na půl strany, je třeba odkázat na shora uvedené ve vztahu ke kvalitě žalobních bodů. Pokud žalobní argumentace stěžovatele spočívala ve třech větách, nelze vyčítat krajskému soudu, že ji vypořádal na půl straně.

[22] Rekapitulace byla skutečně z velké části nadbytečná, zejména ty úvahy z rozhodnutí žalované, které stěžovatel nijak nerozporoval. K aplikaci ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř., na který v této souvislosti stěžovatel dále poukazuje, se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011 – 95, ve kterém dospěl k závěru, že je skutečně ve spojení s § 64 s. ř. s. použitelné též pro správní soudy. Ne každé jeho porušení však vede k úspěšnému uplatnění kasační námitky podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť podmínkou úspěšnosti je vždy nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu. Ostatně i civilní soudy dochází k závěru, že písemné vyhotovení rozhodnutí, které v rozporu s ustanovením § 157 odst. 2 opisuje ze spisu skutkové přednesy účastníků a provedené důkazy, je postiženo vadou řízení, avšak nejde o takovou vadu, která by sama o sobě mohla mít za následek nesprávnost rozhodnutí ve věci (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 5. 2004, sp. zn. 29 Odo 257/2002, publ. pod č. R 53/2005 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).
[23] Vzhledem k tomu, že rozsudek je přezkoumatelný, nelze v nadbytečné rekapitulaci provedené krajským soudem spatřovat namítanou vadu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[24] Další kasační námitka směřuje k údajnému rozporu v podkladech, jež byly použity pro vydání napadeného rozhodnutí. Tato námitka se však žádným způsobem, ani v obecné rovině, neobjevila v žalobě. Aby mohl stěžovatel tento stížní důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. uplatnit, musel by tuto námitku vznést již v průběhu řízení o žalobě (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2004, č. j. 6 Azs 22/2004 - 42). Jinak se jedná o nepřípustnou námitku podle ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. Jak již Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155, publ. pod č. 1743/2009 Sb. NSS, citované ustanovení nesleduje restrikci práv fyzických a právnických osob na přístup k soudní ochraně, nýbrž zachování kasačního charakteru řízení o kasační stížnosti. Jelikož stěžovateli nic nebránilo, aby tuto námitku v žalobě uplatnil, jedná se o nepřípustnou stížní námitku ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. Nad rámec

Nejvyšší správní soud poznamenává, že tvrzený rozpor mezi informativním osobním listem důchodového pojištění a osobním listem důchodového pojištění by těžko mohl vést k závěru o rozporu v podkladech žalovaného. Již z názvu je zřejmé, že informativní osobní list má jen informativní, nikoliv závazný charakter.

[25] Pokud jde o námitky nesprávného právního hodnocení, je třeba odkázat na body [14] až [16] tohoto rozsudku, kde bylo pojednáno o určitosti žalobních bodů a jejich odrazu v nárocích na odůvodnění krajským soudem. Nejvyšší správní soud je soudem přezkumným a má tedy přezkoumávat, zda závěry vyslovené krajským soudem jsou správné. Pokud se stěžovatel domáhá posouzení závěrů krajského soudu z důvodů, které sám nevymezil tak, že by měly být předmětem soudního přezkumu, je v rozporu s koncepcí kasační stížnosti jako opravného prostředku, aby je z těchto zcela nově tvrzených důvodů přezkoumával Nejvyšší správní soud. Takové kasační námitky Nejvyšší správní soud musí považovat ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. za nepřípustné.

[26] Za tyto námitky považuje Nejvyšší správní soud ty, které poukazují na změny právní úpravy a postavení stěžovatele podle nové a staré právní úpravy a podle přístupu žalovaného k jednotlivým dobám pojištění. Kromě toho, že je sporné, zda jsou tyto stížnostní body pro svou obecnost vůbec projednatelné, je zřejmé, že stěžovatel argumentaci změnou jeho právního postavení podle dřívější a novější úpravy a s ohledem na postoj žalované v žalobě nijak nevznášel.

[27] Odkaz na rozhodnutí krajského soudu z roku 1988 a na nařízení vlády č. 557/1990 Sb., zřejmě stěžovatel použil pouze k dokreslení jeho situace. Jakákoliv argumentace k tomu, na co by měly mít tyto skutečnosti vliv, totiž absentuje.

[28] Obecný požadavek, že měla být započítávána i doba po 30. 11. 2013, není nijak blíže odůvodněn. Ustanovení § 34 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění jasně stanoví, že *výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29 odst. 1 až 3, činí za každý celý rok doby pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod 1,5 % výpočtového základu měsíčně*. Podstatné tedy je nikoliv to, kdy stěžovatel o starobní důchod požádal, ale to, kdy mu na starobní důchod vznikl nárok. Nebylo jakkoliv zpochybněno, že to bylo právě k 30. 11. 2013. Aby se pojištěnci započítávala i doba po vzniku nároku na důchod, musely by být splněny podmínky dle § 34 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, tedy že po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní důchod ani invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně (dříve plný invalidní důchod). Minimálně je zcela nesporné, že stěžovatel důchod pro invaliditu třetího stupně (dříve plný invalidní důchod) v rozhodné době pobíral a tudíž se na něj § 34 odst. 2 vztahovat nemohl. Závěr krajského soudu je tak zcela správný.

[29] Poslední okruh námitek do právního hodnocení se vztahuje k započítávání invalidity jako náhradní doby pojištění. Krajský soud vyšel z § 34 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, který zní: *Výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29 odst. 1 až 3, činí za každý celý rok doby pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod 1,5 % výpočtového základu měsíčně. Do doby pojištění se pro účely předchozí věty započítávají náhradní doby pojištění pouze v rozsahu 80 %, s výjimkou náhradních dob pojištění za dobu účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 písm. c), d) a e) a obdobných dob podle*

předpisů platných před 1. lednem 1996; počet dnů náhradních dob pojištění stanovený podle části věty před středníkem se přitom zaokrouhluje na celé dny směrem nahoru. Náhradní doba pojištění po 31. prosinci 1995 je definována v § 12 odst. 1 jako doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 při splnění dalších podmínek. Pojištění jsou účastni podle § 5 odst. 2 písm. f) poživatelé invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně při splnění tam uvedených podmínek.

[30] I podle předchozí úpravy měl stěžovatel nárok na běžný invalidní důchod, který byl náhradní dobou podle předpisů platných před 1. 1. 1996 [viz § 11 odst. 1 písm. ch) zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení a § 9 odst. 1 písm. h) zákona č. 100/1980 Sb., o sociálním zabezpečení]. Tzv. stavovský důchod je pouze hovorové označení pro invalidní důchod, který byl přiznáván z důvodu, že daná osoba pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav byla sice schopna vykonávat soustavné zaměstnání, avšak jen zcela nepřiměřené jejím dřívějším schopnostem a společenskému významu dosavadního zaměstnání [§ 25 odst. 3 písm. c) zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, a § 29 odst. 2 písm. c) zákona č. 100/1980 Sb., o sociálním zabezpečení (v podrobnostech k tomuto institutu viz nález Ústavního soudu ze dne 21. 1. 2003, sp. zn. Pl. ÚS 15/02, publ. pod č. 40/2003 Sb.)].

[31] Nejvyššímu správnímu soudu proto není jasné, proč by nemělo být na dobu, kdy byl stěžovatel poživatelem invalidního důchodu, pohlíženo jako na náhradní dobu pojištění ve smyslu shora citovaných ustanovení zákona o důchodovém pojištění. Princip krácení náhradní doby o 20 % pro účely výpočtu výše procentní výměry starobního důchodu nepovažuje soud ani za jakkoliv nespravedlivý s ohledem na principy důchodového pojištění. Daná osoba, pokud není výdělečně činná, v náhradní době pojištění totiž do systému nijak nepřispívá, naopak v případě invalidního důchodu z něj již čerpá. Náhrada za ztrátu na výdělku, jako jedna z forem náhrady škod podle zákoníku práce, se nezahrnuje do vyměřovacího základu pro pojistné na důchodové pojištění (viz § 5 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů). Je proto pochopitelné, že je krácen nárok osoby, na kterou se vztahuje náhradní doba pojištění, oproti nároku osoby, která do systému přispívá.

[32] Pokud stěžovatel v této souvislosti poukazuje na to, že jeho invalidita nastala v přímém důsledku nemoci z povolání, pak jde o odpovědnostní vztah mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, jehož řešení ze své povahy náleží soukromému právu, zejména pracovnímu právu. Nemá však žádný vliv na otázky důchodového pojištění.

[33] K přípisu stěžovatele doručenému dne 2. 6. 2015 odkazuje soud na § 106 odst. 3 s. ř. s., který stanoví: *Nemá-li kasační stížnost všechny náležitosti již při jejím podání, musí být tyto náležitosti doplněny ve lhůtě jednoho měsíce od doručení usnesení, kterým byl stěžovatel vyzván k doplnění podání. Jen v této lhůtě může stěžovatel rozšířit kasační stížnost na výroky dosud nenapadené a rozšířit její důvody. Tuto lhůtu může soud na včasnou žádost stěžovatele z vážných důvodů prodloužit, nejdéle však o další měsíc.* Pokud je tedy vydáno usnesení, kterým je stanovena stěžovateli lhůta pro doplnění kasační stížnosti, nastává koncentrace kasačního řízení, která znemožňuje přihlížet k později uplatněným důvodům (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 31. 1. 2006, sp. zn. I. ÚS 390/05).

[34] V posuzované věci byla podána blanketní kasační stížnost a Nejvyšší správní soud proto usnesením ze dne 23. 3. 2015, č. j. 9 Ads 64/2015 – 9, vyzval podle § 106 odst. 3 s. ř. s., stěžovatele k jejímu doplnění o důvody, pro které napadá rozsudek krajského soudu, ve lhůtě jednoho měsíce od doručení usnesení. Usnesení bylo zástupkyni stěžovatele doručeno dne 24. 3. 2015. Dne 24. 4. 2016 proto uplynula lhůta pro možné rozšíření důvodů kasační stížnosti. Přípis stěžovatele byl podán k poštovní přepravě dne 1. 6. 2015, tedy zjevně po uplynutí uvedené lhůty a k důvodům v něm uvedeným proto nelze přihlížet.

IV. Závěr a náklady řízení

[35] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl. O věci při tom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje soud zpravidla bez jednání.

[36] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterých nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. ledna 2016

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu